

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และวิจัยเพื่อเปรียบเทียบสาเหตุ (Causal Comparative Research) โดยได้ดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพของการบริหารงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูอนามัยโรงเรียน นักเรียนและผู้ปกครองของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่แม่ฮ่องสอนเขต 1 ที่รับการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 12 คน ครูอนามัยโรงเรียน จำนวน 12 คน นักเรียนจำนวน 842 คน และผู้ปกครองจำนวน 842 คน รวมทั้งสิ้น 1,708 คน สำหรับกลุ่มผู้บริหารและครูอนามัยโรงเรียนใช้ประชากรในการวิจัยครั้งนี้

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ คือ กลุ่มนักเรียนและผู้ปกครองของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่แม่ฮ่องสอนเขต 1 ที่รับการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในปีพ.ศ. 2550 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลากจากประชากร นักเรียนและผู้ปกครองมา 25 % ประกอบด้วยนักเรียนจำนวน 211 คนและผู้ปกครองจำนวน 211 คน รวมทั้งสิ้น 422 คน

สถานภาพของประชากร

จากการแจกแบบสอบถามได้รับคืนจากผู้บริหารและครู เพื่อศึกษาสภาพของการบริหารงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 24 คน และได้รับคืนจากนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อศึกษาเจตคติของการบริหารงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 422 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ได้ทำการวิเคราะห์สถานภาพของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 3.1 ถึง 3.4

ตารางที่ 3.1 สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	10	83.30
หญิง	2	16.70
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	1	8.30
31 - 40 ปี	2	16.70
41 - 50 ปี	2	16.70
สูงกว่า 50 ปี	7	58.30
3. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	16.70
ปริญญาตรี	7	58.30
ปริญญาโท	3	25.00

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
4. อายุราชการ		
ต่ำกว่า 10 ปี	2	16.70
11 – 20 ปี	2	16.70
21 – 30 ปี	3	25.00
31 ปีขึ้นไป	5	41.70
5. ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียน		
ต่ำกว่า 10 ปี	7	58.33
11 – 20 ปี	5	41.67

ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 83.30 และมียศอยู่ในช่วงสูงกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.30 จบปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 58.30 มีอายุราชการระหว่าง 31 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 41.70 ส่วนมากมีประสบการณ์ไม่มากกว่า 20 ปี

ตารางที่ 3.2 สถานภาพของครูอนามัยโรงเรียน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	1	8.30
หญิง	11	91.70
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	8	66.70
31 - 40 ปี	2	16.70
41 - 50 ปี	2	16.70
3. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	12	100.00
4. อายุราชการ		
ต่ำกว่า 10 ปี	10	83.30
11 - 20 ปี	1	8.30
21 - 30 ปี	1	8.50
5. ประสบการณ์ในการเป็นครูอนามัยโรงเรียนนี้		
1 ปี	3	25.00
2 ปี	6	50.00
3 ปี	2	16.70
4 ปี	1	8.30

ครูอนามัยโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็น ร้อยละ 91.70 และมีอายุอยู่ในช่วงต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.70 ทุกคนมีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอายุราชการต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 83.30 ส่วนมากมีประสบการณ์ในการเป็นครูอนามัยโรงเรียน 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตารางที่ 3.3 สถานภาพของผู้ปกครอง

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	107	50.70
หญิง	104	49.30
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	16	7.60
31 – 40 ปี	88	41.70
41 – 50 ปี	75	35.50
สูงกว่า 50 ปี	30	15.10
3. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	20	38.00
ปริญญาตรี	10	4.70
อื่นๆ (ไม่ได้เรียน)	121	57.30
4. อาชีพ		
รับราชการ	6	2.80
รับจ้าง	102	48.30
เกษตรกร	73	34.60
ค้าขาย	14	6.60
อื่นๆ (แม่บ้าน)	16	7.60

ผู้ปกครองเป็นเพศชายและเพศหญิงร้อยละใกล้เคียงกัน มีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.70 จบต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 38.00 ส่วนมากมีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 48.30 และอาชีพเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 34.60

ตารางที่ 3.4 สถานภาพของนักเรียน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	93	44.10
หญิง	118	55.90
2. อายุ		
ต่ำกว่า 10 ปี	28	13.30
11 – 15 ปี	183	86.70
3. ระดับการศึกษา		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	61	28.90
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	109	51.70
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	31	14.70
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	10	4.70

นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 55.90 มีอายุอยู่ระหว่าง 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 86.70 ส่วนมากอยู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 51.70

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มี 4 ฉบับ ผู้วิจัย ได้ศึกษาและพัฒนา ขึ้นมาจากการรอบของการวิจัย มีลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 แบบสอบถามสภาพการบริหารงานโครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเป็นแบบ สอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูอนามัยโรงเรียน โดยเนื้อหาของแบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบโดยกำหนดแบบสอบถาม เป็น 5 รายการ คือ รายการที่ 1 ถึงรายการที่ 4 เป็นสภาพของผู้ตอบและรายการที่ 5 เป็นคำถาม เกี่ยวกับประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร โรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการบริหารงานโครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหาร โครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีเนื้อหาครอบคลุม กรอบความคิดทั้ง 4 ด้าน และในแต่ละด้านมีประเด็นการพิจารณาทั้งหมด 33 ข้อ ประกอบด้วย

ด้านผู้บริหาร มีประเด็นพิจารณา จำนวน 12 ข้อ

ด้านครู มีประเด็นพิจารณา จำนวน 8 ข้อ

ด้านนักเรียน มีประเด็นพิจารณา จำนวน 6 ข้อ

ด้านชุมชน มีประเด็นพิจารณา จำนวน 7 ข้อ

โดยในแต่ละด้านผู้ตอบแบบสอบถามสามารถพิจารณาสภาพการบริหารงานโครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพตามความคิดของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งการตอบแบบสอบถามนั้น ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาจากเกณฑ์ในการให้คะแนนการตอบแบบสอบถามดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับ เป็นจริงที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับ เป็นจริง

3 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับ ไม่แน่ใจ

2 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับ ไม่เป็นจริง

1 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับ ไม่เป็นจริงที่สุด

และให้พิจารณาต่อถึงปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จของการบริหารงานโครงการ โรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพในแต่ละด้าน โดยพิจารณาจากเกณฑ์ดังต่อไปนี้

5 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จอยู่ในระดับ มาก

- 3 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale)มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเหรียญทองและระดับเหรียญเงิน มีประเด็นการพิจารณาข้อทั้งหมด 13 ข้อ ซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการดำเนิน โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีประเด็นการพิจารณาข้อทั้งหมด 15 ข้อ ซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

1.2 แบบวัดเจตคติของนักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เป็นแบบวัดเจตคติสำหรับนักเรียน โดยเนื้อหาของแบบวัดเจตคติมีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดเจตคติ โดยกำหนดเป็น 3 รายการ คือรายการที่ 1 ถึงรายการที่ 3 เป็นสภาพของผู้ตอบ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดเจตคติของนักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยลักษณะของแบบวัดเป็นแบบวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert Scale) เป็นการกำหนดความรู้สึกของผู้ตอบแบบสอบถามเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยเลย ๆ (ไม่แน่ใจ) ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อความมีทั้งที่เป็นความรู้สึกในทางบวก (positive) และในทางลบ (negative) และมีทั้งหมด 20 ข้อ

1.3 แบบวัดเจตคติของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เป็นแบบวัดเจตคติสำหรับผู้ปกครอง โดยเนื้อหาของแบบวัดเจตคติมีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดเจตคติโดยกำหนดเป็น 3 รายการ คือ รายการที่ 1 ถึงรายการที่ 3 เป็นสภาพของผู้ตอบ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดเจตคติของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยลักษณะของแบบวัดเป็นแบบวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert Scale) เป็นการกำหนดความรู้สึกของผู้ตอบแบบสอบถามเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ (ไม่แน่ใจ) ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อความมีทั้งที่เป็นความรู้สึกในทางบวก (positive) และในทางลบ (negative) และมีทั้งหมด 20 ข้อ

แบบวัดเจตคติ ข้อ 1.2 และข้อ 1.3 มีลักษณะของแบบวัดเป็นแบบวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนนการตอบแบบสอบถามดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนข้อความที่มีความหมายทางบวก

คะแนน 5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
คะแนน 4	หมายถึง	เห็นด้วย
คะแนน 3	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
คะแนน 2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
คะแนน 1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์การให้คะแนนข้อความที่มีความหมายทางลบ

คะแนน 1	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
คะแนน 2	หมายถึง	เห็นด้วย
คะแนน 3	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
คะแนน 4	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
คะแนน 5	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

1.4 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนที่มีการพัฒนาเพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยได้กำหนดกรอบโครงสร้างการสัมภาษณ์ ดังนี้

ด้านผู้บริหาร

ที่ผ่านมามีการวางแผนการดำเนินงานของ โครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอย่างไร แล้วสิ่งเหล่านี้ส่งผลถึงความสำเร็จของสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร

ด้านครู

ที่ผ่านมามีการวางแผนการดำเนินงานในการให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอย่างไร แล้วสิ่งเหล่านี้ส่งผลถึงความสำเร็จของสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร

ด้านนักเรียน

ที่ผ่านมามีการวางแผนการดำเนินงานในการให้นักเรียนมีบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอย่างไร แล้วสิ่งเหล่านี้ส่งผลถึงความสำเร็จของสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร

ด้านผู้ปกครอง

ที่ผ่านมามีการวางแผนการดำเนินงานในการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพหรือไม่ อย่างไร แล้วสิ่งเหล่านี้ส่งผลถึงความสำเร็จของสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร

2. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามสภาพการบริหารงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จของสภาพการบริหารงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ในตอนที่ 2 ได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับนี้ต่อไป ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพื่อนำข้อมูลมากำหนดสภาพการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพตามขอบเขตเนื้อหาในแต่ละด้าน รวมทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านนักเรียน และด้านชุมชน มาเป็นแนวทางในการจัดสร้างแบบสอบถาม

1.2 กำหนดสภาพการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในแต่ละด้านแล้วนำไปหาผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ 2 คน และพยาบาลวิชาชีพ 1 คน รวม 3 คน พิจารณาความสอดคล้องของข้อกระทงปัจจัยกับขอบเขตเนื้อหา โดยได้ผลการพิจารณาและข้อมูลกลับคืนมาครบทุกคน จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามที่ได้นี้ มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) แล้วจึงได้นำมาจัดกลุ่ม

เนื้อหาของแต่ละด้านมาเรียงลำดับสภาพการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่มีความสัมพันธ์กันในแต่ละด้าน

2. แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเหรียญทองและระดับเหรียญเงิน ในตอนที่ 3 ได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพื่อนำข้อมูลมากำหนดปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ตามขอบเขตเนื้อหา มาเป็นแนวทางในการจัดสร้างแบบสอบถาม

2.2 กำหนดปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่ผ่านการประเมินระดับเหรียญทองและที่ผ่านการประเมินระดับเหรียญเงิน แล้วนำไปขอความอนุเคราะห์กับผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ 2 คน และพยาบาลวิชาชีพ 1 คน รวม 3 คน พิจารณาความสอดคล้องของข้อกระทงปัจจัยกับขอบเขตเนื้อหา โดยได้ผลการพิจารณาและข้อมูลกลับคืนมาครบทุกคน จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามที่ได้นี้ มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) แล้วจึงได้นำมาจัดกลุ่มเนื้อหาของแต่ละด้านมาเรียงลำดับปัจจัยแต่ละปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กัน

3. แบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ตอนที่ 4 ได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแล้วนำมากำหนดกรอบปัจจัยตามขอบเขตเนื้อหา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านนักเรียน และด้านชุมชนโดยนำข้อกระทงมาจัดสร้างแบบสำรวจความคิดเห็นและเรียงลำดับเนื้อหาของแต่ละปัจจัยในแต่ละด้าน

3.2 นำแบบสำรวจความคิดเห็น ไปสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอนามัยโรงเรียน โดยใช้คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในการบริหารงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จากนั้นนำความคิดเห็นมาสรุปปัญหาที่เป็นจริง แล้วรวบรวมข้อความนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม แล้วนำไปขอความอนุเคราะห์กับผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน และพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 1 คน รวม 3 คน ได้ผลการพิจารณากลับคืนมาครบทุกคน จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถาม (Concurrent Validity) มีความเที่ยงตรงตามสภาพ (ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct) แล้วจึงนำข้อกระทงที่

แสดงถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมาจัดลำดับความต้องการในแต่ละกระทง โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สร้างเป็นแบบสอบถาม

การสร้างแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่ต้องการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนที่มีการพัฒนาและได้ทำการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และแนวการดำเนินการสัมภาษณ์ และการสังเกตร่องรอยหลักฐานเอกสารแล้วนำมากำหนดปัจจัยการดำเนินการตามกรอบโครงสร้างเนื้อหาและวัตถุประสงค์การวิจัย รวมทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านนักเรียน และด้านชุมชน

การสร้างแบบวัดเจตคติ

1. แบบวัดเจตคติต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนและผู้ปกครองได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพื่อนำข้อมูลมากำหนดสภาพการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพตามขอบเขตเนื้อหา มาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบวัดเจตคติ

1.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับเจตคติต่อการดำเนินการโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดข้อความ

1.3 นำความคิดเห็นจากการไปสัมภาษณ์ครูมาสร้างข้อความ (Statements) ที่เป็นการแสดงออกถึงเจตคติต่อการดำเนินการโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และสร้างข้อความที่มีลักษณะที่เป็นข้อความทางบวกและข้อความทางลบ มีจำนวนใกล้เคียงกัน

1.4 ขอความอนุเคราะห์กับผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ 2 คน และพยาบาลวิชาชีพ 1 คน รวม 3 คน พิจารณาความสอดคล้องของข้อกระทงนำแบบวัดเจตคติต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยได้ผลการพิจารณาและข้อมูลกลับคืนมาครบทุกคน จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามที่ได้มีมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) นำแบบวัดเจตคติมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 ดำเนินการทดลองใช้กับนักเรียนและผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าอำนาจการจำแนกโดยใช้สถิติค่า t -test และเลือกข้อคำถามที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.725 ขึ้นไป ซึ่งมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach อ้างถึงในประภาพรรณ เถิงวงศ์. 2550 : 263) และได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) 0.83 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นสูง

1.6 จัดพิมพ์แบบวัดเจตคติต่อการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เสนอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองซึ่งได้ข้อมูลกลับคืนมาจากผู้บริหาร จำนวน 12 คน ครูอนามัยโรงเรียน จำนวน 12 คน นักเรียน จำนวน 211 คนและผู้ปกครอง จำนวน 211 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 446 คน คิดเป็นร้อยละ 100
3. การเก็บข้อมูลในกรณีนักเรียนที่มีปัญหาเรื่องการอ่านก็ให้เพื่อนอ่านให้ฟัง และทำพร้อมกันในชั้นเรียน
4. การเก็บข้อมูลในกรณีที่ผู้ปกครองมีปัญหาเรื่องการอ่านก็ให้นักเรียนอ่านให้ฟัง
5. ดำเนินการ สัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 ที่มีการพัฒนา พร้อมทั้งแนบหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์โดยการเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด 5 คน และครูอนามัยโรงเรียนจำนวน 5 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพของการบริหารงาน โครงการ

โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยนำเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ฉบับที่ 1 ตอนที่ 2 ที่ให้ผู้บริหารและครู อนามัยโรงเรียนได้ตอบมาวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และร้อยละ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาการบริหารงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนที่มีการพัฒนา โดยนำเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ฉบับที่ 1 ตอนที่ 2 ที่ให้ผู้บริหารและครูอนามัยโรงเรียนของโรงเรียนที่มีการพัฒนาได้ตอบ มาวิเคราะห์ โดยแจกแจงความถี่และร้อยละ และศึกษาสภาพจริงโดยการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ วิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามฉบับที่ 1 ตอนที่ 2 ที่ผู้บริหาร และครู ได้ตอบมาวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการบริหารโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพกับระดับความสำเร็จของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเหรียญทองและระดับเหรียญเงิน โดยใช้การทดสอบ χ^2 - test (Chi-Square Test) และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามฉบับที่ 3 ตอนที่ 3 มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4. วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 4 เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ฉบับที่ 2 ตอนที่ 2 ที่นักเรียนและผู้ปกครองได้ตอบ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, John W.1977 : 371) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 0.00-1.50	หมายถึง	มีเจตคติไม่ดีมาก
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	มีเจตคติไม่ดี
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	ไม่แสดงถึงเจตคติทางใดทางหนึ่ง
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	มีเจตคติดี
ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	มีเจตคติดีมาก

5. วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ฉบับที่ 1 ตอนที่ 4 ที่ผู้บริหารและครูอนามัยโรงเรียนได้ตอบ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, John W.1977 : 371) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย (Mean) (ศรีพรรณ สิริพิงศ์, 2542 : 107 - 108)

ใช้สูตร
$$\mu = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของความถี่ของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ศรีพรรณ สิริพิงศ์, 2542 : 115 - 119)

ใช้สูตร
$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum f(X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ σ แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ แทน ผลรวม

3. ค่าเฉลี่ย (Mean) (บุญชุม ศรีสะอาด, 2546 : 117)

ใช้สูตร
$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของความถี่ของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

4. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชุม ศรีสะอาด, 2546 : 117)

$$\text{ใช้สูตร } S = \sqrt{\frac{\sum f(X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ แทน ผลรวม

5. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างและความสัมพันธ์กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไปที่เป็นอิสระแก่กัน จำนวนจากสูตร ไคสแควร์ (Chi - square) (บุญชุม ศรีสะอาด, 2546 : 117)

$$\text{ใช้สูตร } \chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

เมื่อ แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบไคสแควร์ เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

O_{ij} แทน ความถี่ที่เกิดขึ้นจริง (Observed Frequency) ในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

E_{ij} แทน ความถี่ตามทฤษฎีหรือความถี่ที่คาดหวัง (Expected Frequency) ในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

R แทน จำนวนแถวหรือจำนวนกลุ่ม

C แทน จำนวนคอลัมน์หรือประเภทของกลุ่มตัวอย่าง

6. จัชนีความสอดคล้อง (IOC) (บุญชุม ศรีสะอาด, 2546 : 117)

$$\text{ใช้สูตร } IOC = \frac{\sum r}{N}$$

IOC แทน ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

$\sum r$ แทน ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ได้ตรวจสอบ